

Intellectual Archive

$$\frac{R^2}{2A^2} = \frac{8\pi G}{c^4} \frac{T^2}{H}$$
$$\Omega = 4 \frac{(1+2A^2 - A^2 T^2)}{(1-2A^2 + A^2 T^2)} = A(1+4A^2 - 2A^2 T^2)$$
$$\frac{R^2}{2A^2} = \Omega^2 = \omega^2 \wedge \omega^2 = \omega^2 \wedge \omega^2 = \frac{a'}{ab} \frac{b+\pi b'}{7b^2} \omega^2 \wedge \omega^2$$
$$\left[\left(\frac{V_r}{r} \right)^2 + \left(\frac{\partial V_z}{\partial z} \right)^2 \right] + \left(\frac{\partial V_r}{\partial r} + \frac{\partial V_z}{\partial r} \right)^2 + \left(\frac{\partial V_\phi}{\partial r} - \frac{V_\phi}{r} \right)^2 + \frac{2V_r V_z}{r} \left(\frac{\partial V_r}{\partial r} + \frac{\partial V_z}{\partial r} \right)^2$$
$$\frac{r^2 + \epsilon}{c^2} \approx 10^{-10} \div 10^{-11}$$

Volume 13

Number 4

October - December
2024

Intellectual Archive

Volume 13, Number 4

Publisher : Shiny World Corp.
Address : 9200 Dufferin Street
P.O. Box 20097
Concord, Ontario
L4K 0C0
Canada

E-mail : support@IntellectualArchive.com
Web Site : www.IntellectualArchive.com
Series : Journal
Frequency : Every 3 months
Month : October – December 2024
ISSN : 1929-4700
DOI : 10.32370/IA_2024_4
Trademark : **IntellectualArchive™**

© 2024 Shiny World Corp. All rights reserved. No reproduction is allowed without permission. Copyright and moral rights for all articles belong to the individual authors.

Intellectual Archive

$$\frac{R^2}{2} \frac{1}{r^2} \frac{\partial v_r}{\partial r} = -\frac{8\pi G}{c^4} \frac{T_{rr}}{r^2}$$
$$\Omega = 4 \left(\frac{1+2A^2}{(1-2A^2)^2 - A^2 r^2} \right) = A(1+4A^2 - 2A^2 r^2)$$
$$\frac{R^2}{2} \frac{\partial v_r}{\partial r} = \omega^2 \wedge \omega^2 = \omega^2 \wedge \omega^2 = \frac{a'}{ab} \frac{b+7b'}{7b^2} \omega^i \wedge \omega^j$$
$$\left(\frac{V_r}{r} \right)^2 + \left(\frac{\partial V_z}{\partial z} \right)^2 + \left(\frac{\partial V_r}{\partial z} + \frac{\partial V_z}{\partial r} \right)^2 + \left(\frac{\partial V_\phi}{\partial r} - \frac{V_\phi}{r} \right)^2 + \left(\frac{\partial V_\phi}{\partial z} \right)^2$$
$$\frac{r^2}{c^2} \approx 10^{-10} \div 10^{-11}$$
$$g_{quasi} dr$$

Volume 13

Number 4

October - December
2024

Editorial Board

Editor in Chief

Mark Zilberman, MSc, Shiny World Corporation, Toronto, Canada

Scientific Editorial Board

Viktor Andrushhenko, Rector of Dragomanov Ukrainian State University (Kyiv, Ukraine), Academician of National Academy of Pedagogical Sciences in Ukraine, corresponding member of National Academy of Sciences in Ukraine, Professor, Doctor of Science in Philosophy

John Hodge, MSc, retired, USA

Petr Makuhin, PhD, Associate Professor, Philosophy and Social Communications faculty of Omsk State Technical University, Russia

Miroslav Pardy, PhD, Associate Professor, Department of Physical Electronics, Masaryk University, Brno, Czech Republic

Lyudmila Pet'ko, Executive Editor, PhD, Academy of Labour, Social Relations and Tourism, Kyiv, Ukraine

Intellectual Archive, Volume 13, Number 4

Publisher : Shiny World Corp.
Address : 9200 Dufferin Street
P.O. Box 20097
Concord, Ontario
L4K 0C0
Canada

E-mail : support@IntellectualArchive.com
Web Site : www.IntellectualArchive.com
Series : Journal
Frequency : Every 3 months
Month : October – December 2024
ISSN : 1929-4700
DOI : 10.32370/IA_2024_4
Trademark : **IntellectualArchive™**

© 2024 Shiny World Corp. All rights reserved. No reproduction is allowed without permission. Copyright and moral rights for all articles belong to the individual authors.

Intellectual Archive

Volume 13

Number 4

October - December 2024

Table of Contents

Physics

M. Pardy	The Integral Equation for the Cosmological Black-Body	1
M. Pardy	Quantum Correction to the Synchrotron Radiation	9
M. Pardy	The Synergic Electroweak Synchrotron Radiation	23
E. Goldfain	On Complex Dynamics and the Schrödinger Equation	32
E. Goldfain	On Complex Dynamics and Primordial Gravity	48

Law

N. Pavlovska, O. Nesen, D. Rusanivska, A. Kofanov, A. Tsypan	Forensic Research of Some Samples of Modern Foreign-Made Criminal Weapons in Wartime and the Most Common Mistakes	69
---	--	----

Social Sciences

A. Kuzhym	Transformation of the Startup's Production Process Ecosystem	76
------------------	--	----

Music Education

O. Pylyp	Methodological Principles of Diagnostic Level Testing for the Instrumental Preparation of Students-Violinists	129
K. Piavka	Psychological and Pedagogical Principles for Development of Students' Musical and Creative Potential in the Pedagogical Colleges	139
	Manuscript Guidelines	152

Toronto, October - December 2024

Psychological and Pedagogical Principles for Development of Students' Musical and Creative Potential in the Pedagogical Colleges

Piavka Kateryna

PhD student in Pedagogy

Dragomanov Ukrainian State University (Kyiv, Ukraine)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0453-454X>

Abstract

The article is devoted to the study of the psychological and pedagogical foundations for the development of students' musical and creative potential in the pedagogical colleges. *Considered* the main components of creative potential, including musical abilities, creativity, emotional sensitivity and the ability to express oneself. Attention is drawn to the need to developing thinking artistically skills in the future teachers, interpreting musical works and performing them meaningfully, which are important in the formation of highly qualified teachers of musical art. In this context, the concept "musical-creative potential" is defined as a complex phenomenon that includes not only the technical skills of playing musical instruments, but also the ability to perceive musical works, imagine their imagery and, on this basis, create one's own performance concept.

It is noted that this focus on professional activity requires a special approach to the teaching process for the development of various areas of students' musical and creative potential. In this context, the importance of psychological and pedagogical conditions for the successful formation of students' musical and creative potential in the process of professional training is revealed. The key methods and techniques that contribute to the discovery and development of the musical and creative potential of students in the teaching process of folk instruments playing are identified, in particular, such as interactive teaching methods, the use of modern technologies, and the creation of a creative atmosphere in classes. The importance of taking into account individual characteristics is emphasized, which helps to recognize the creative qualities of each student and promote their discovery in performing activities. The role of motivation and self-esteem in the development of creative potential, as well as the influence of the teacher as a facilitator of students in the direction of the development of their own musical abilities are separately considered.

Key words: pedagogical colleges, creativity, musical and creative potential, playing by ear, musical improvisation, pedagogical conditions, educational environment, national upbringing.

Постановка проблеми. У сучасній музично-педагогічній освіті важливим завданням є розвиток творчого потенціалу майбутніх учителів. Це зумовлено тим, що вираження через музику власних емоцій і здатність до творчої самореалізації є невід'ємною частиною професійної компетентності педагога-музиканта. Однак у діючих навчальних програмах вищих закладів мистецької освіти, зокрема педагогічних коледжах, часто не приділяється належної уваги розвитку творчих здібностей студентів у процесі фахової підготовки. У їх пояснювальних записках і підборі репертуару не завжди враховуються індивідуальні особливості студентів, рівень музичної підготовки

та можливості творчого самовираження. Тому, виникла потреба у створенні методики, яка відповідає сучасним психолого-педагогічним умовам навчання і сприяє не тільки розвитку інструментально-виконавських навичок студентів, а й здатності до творчого мислення та яскравої інтерпретації музичних творів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні дослідження в галузі музичної педагогіки свідчать про зростаючу увагу науковців до формування музично-творчих здібностей фахівців, зокрема майбутніх педагогів. Спираючись на дослідження українських та зарубіжних вчених психологів Д. Гілфорда, А. Маслоу, Ж. Піаже, Д. Селлі, Е. Торренса, В. Роменця, В. Рибалки, С. Гончаренка, В. Моляко, С. Сисоєвої, які зазначають, що розвиток у студентів музично-творчих здібностей не тільки сприяє їх професійному зростанню, а й особистісному розвитку. Вони також звертають увагу на важливість поєднання психологічних та педагогічних засад для виявлення музично-творчого потенціалу студентів.

Метою статті є обґрунтування психолого-педагогічних умов, які сприяють розвитку музично-творчого потенціалу студентів педагогічних коледжів і стимулюють їх креативність, емоційну чутливість та здатність до самовираження в інструментально-виконавській діяльності.

Виклад основного матеріалу. Модернізація педагогічного процесу, запровадження сучасних технологій і методів навчальної діяльності студентів у педагогічних коледжах зумовлені орієнтацією на нові стандарти якості освіти і представлені у державних документах України. Згідно матеріалів цих документів навчання у педагогічних коледжах набуває особливого значення, оскільки стає важливою ланкою наскрізної фахової освіти і значним етапом професійного становлення студентів, сприяючи розвитку мотивації до самовдосконалення.

Зазначимо, що у педагогічні коледжі поступають абітурієнти, які належать до старшого підліткового віку. Вчені вважають цей вік особливим періодом онтогенетичного розвитку людини, своєрідність якого полягає в його проміжному положенні між дитинством та зрілістю. Він характеризується подоланням вікової кризи, на протязі якої у особистості відбуваються складні процеси отримання дорослої ідентичності і нового ставлення до світу. Сучасними вченими доведено, що в цей період підлітки проходять великий шлях через внутрішні конфлікти із самим собою та іншими

людьми. У них закладаються основи свідомого ставлення до навколишнього середовища, визначаються загальні уявлення стосовно моральної та соціальної поведінки.

Важливою особливістю юнацького віку є кардинальна перебудова всієї мотиваційної сфери особистості. Якщо раніше провідною діяльністю особистості визначався характер особистісних новоутворень, то в цьому віці сама особистість на основі власних новоутворень здатна вільно і самостійно визначати, вибирати і будувати свою провідну діяльність. У зв'язку з цим значно змінюється характер багатьох психічних функцій студента: зростає концентрація уваги, збільшується об'єм пам'яті, а мислення стає більш систематизованим і критичним.

Отже, успішність навчання у педагогічному коледжі залежить від мотивації та особистісного сенсу, які містяться у навчанні підлітків. У такому процесі провідного значення набуває сприйняття, яке є надзвичайно важливим пізнавальним актом, що тісно пов'язано з пам'яттю, а своєрідні риси сприйняття матеріалу обумовлюють її особливості його зберігання.

Якщо розглядати цю проблему у контексті розвитку музично-творчих здібностей, то необхідно відзначити, що творчість починається тоді, коли здійснюється самостійний пошук шляхів і способів відповідних дій. Вона розвивається на основі самостійності особистості і стає вищим ступенем її вияву. Творча самостійність необхідна для діяльності будь-якого педагога-музиканта. Вона не тільки сприяє формуванню його фахових компетентностей, а й стимулює особистісне зростання, розвиває креативне мислення, емоційну чутливість, сприяє мотивації до власного удосконалення у майбутній професійній діяльності. Саме тому підготовка майбутніх вчителів у педагогічних коледжах має орієнтуватися на формування у студентів цих якостей. Особливої актуальності ця проблема набуває в умовах сучасної освіти, оскільки у ній зростає попит на педагогів, здатних творчо підходити до навчального процесу, використовуючи інтегративні та креативні методи.

Формування музично-творчого потенціалу студентів педагогічних коледжів вимагає врахування психолого-педагогічних факторів, зокрема особливостей психічного розвитку студентів, їх індивідуальних нахилів та здібностей, а також впливу навчального середовища. Провідні дослідники в галузі музичної педагогіки (Г. Падалка,

О. Рудницька, О. Ростовський, О. Щолокова) у своїх працях підкреслюють, що творчість є важливою частиною розвитку особистості вчителя музичного мистецтва, яка впливає на його емоційний та інтелектуальний розвиток, а також формує здатність до самовираження та самопізнання.

Зауважимо, що поняття «потенціал» широко використовується в багатьох наукових сферах, зокрема в психології, педагогіці, економіці, фізиці, хімії та інших науках. За Оксфордським словником термін «потенціал» визначається як можливість якогось предмета (явища) бути розвиненим або використаним; риси, які вже існують та можуть бути розвиненими [19]. В гуманітарних науках він використовується для позначення сукупності наявних засобів і можливостей їх використання у певній галузі діяльності.

Іншого сенсу це поняття набуває у психолого-педагогічних науках. Там «потенціал» описується такими психологічними термінами як задатки, здібності, потреби, ціннісні орієнтації, якості особистості, нахили, приховані структуровані ресурси, творчі імпульси, продуктивні сили, потреби пізнання самого себе тощо. Крім того, потенціал особистості пов'язується з процесами актуалізації, розгортання, відтворення, розкриття, прагнення «вийти за власні межі», самовираження, самоствердження, самореалізації, розвитку (інтерактивного, рольового, соціокультурного), інтеріоризації.

Детальний розгляд поняття «творчий потенціал» виявляє відсутність його загальноприйнятого трактування у психолого-педагогічних працях. Часто термін вживається як синонім до понять «творча індивідуальність», «особистісний потенціал», «креативність особистості», «обдарованість».

Система творчого потенціалу особистості досить ґрунтовно розкрита у працях українського психолога В. Моляко, який виділяє такі його складові: 1) задатки, схильності, що виявляються у підвищеній чутливості, певній вибірковості, перевагах, а також динамічності психічних процесів; 2) інтереси, їх спрямованість, частота і систематичність виявів, домінування пізнавальних інтересів; 3) цікавість, прагнення створювати нове, схильність до розв'язання і пошуку проблем; 4) швидкість у засвоєнні нової інформації, утворення асоціативних масивів; 5) схильність до постійних порівнянь, співставлень, вироблення еталонів для подальшого відбору; 6) вияв загального інтелекту

– схоплювання, розуміння, швидкість оцінювання і вибору шляху рішення, адекватність дій; 7) емоційна забарвленість окремих процесів, емоційне ставлення, вплив почуттів на суб'єктивну оцінку, вибір, перевагу тощо; 8) наполегливість, цілеспрямованість, рішучість, працелюбність, систематичність у роботі, сміливе прийняття рішень; 9) творчість – уміння комбінувати, знаходити аналогії, реконструювати; схильність до зміни варіантів, економічність у рішеннях, раціональне використання засобів, часу та ін.; 10) інтуїтивізм – здатність до надшвидких оцінок, рішень, прогнозів; 11) у порівнянні більш швидке оволодіння вміннями, навичками, прийомами, технікою праці, ремісницькою майстерністю; 12) здібності до вироблення особистісних стратегій і тактик у розв'язанні загальних і спеціальних нових проблем, завдань та пошуку виходу зі складних, нестандартних ситуацій [7, с. 91].

Така позиція вченого стає особливо привабливою для фахової підготовки студентів педагогічних коледжів, адже вона орієнтується на нові стандарти якості, засновані на інноваційних моделях організації педагогічного процесу, технологіях і методах навчальної діяльності.

У цьому контексті важливо розглядати музично-творчі здібності у якості комплексного феномена, який включає не тільки технічні навички гри на музичних інструментах, а й уміння сприймати музичні твори, уявляти їх образність і на цій основі створювати власну виконавську концепцію. Ці аспекти вимагають індивідуального підходу до навчання та розвитку різних музично-творчих здібностей.

На підставі аналізу праць В. Орлова, Г. Падалки, О. Ребрової, Т. Стратан-Артишкової, О. Щолокової та інших науковців, які вивчали різні аспекти формування музично-творчих здібностей, можна визначити їх пропозиції для розробки проблем, існуючих у фаховому навчанні. Відтак розглянемо можливості формування музично-творчих здібностей студентів педагогічних коледжів у процесі інструментального навчання.

Загальновідомо, що інструментальне виконавство є одним із найбільш дієвих засобів у розвитку музичних інтересів та здібностей. Воно допомагає студентам не лише технічно оволодіти музичним інструментом, але й розвивати свій творчий потенціал під час опрацювання і виконання музичних творів. У цьому контексті особливої актуальності набуває фахова спрямованість студентів до музично-інструментальної

діяльності, намагання реалізувати власний творчий потенціал, визначити основні пріоритети у професійній діяльності.

Особливої актуальності в цьому контексті набуває фахова підготовка майбутніх виконавців на баянах і акордеонах. Процес утвердження цих інструментів на концертній естраді був досить складним і неоднозначним. Лише декілька десятиліть тому вони стали надбанням академічної сфери музичного мистецтва, а сьогодні баянно-акордеонове мистецтво посідає вагоме місце в українській музичній культурі.

Інтерес до баянів (акордеонів) на сучасному етапі навчання зумовлений тим, що на протязі останніх десятиліть вони виявилися дуже привабливими у зв'язку з удосконаленням механізмів та можливістю підвищення рівня виконавства. Важливим чинником у розвитку виконавської техніки стала природа самих музичних інструментів. Це, перш за все, пов'язано з оновленням їх конструктивно-технічних можливостей, значними напрацюваннями у галузі акордеонно-баянної теорії виконавства, а відтак і можливості повноцінного ознайомлення з різними музичними стилями і жанрами, збагаченням артикуляційними, тембровими та поліфонічними прийомами. Свідченням такого захоплення став високий рівень виконавської майстерності вітчизняних музикантів, активізація композиторської творчості для цих інструментів, їх використання у різних сферах музичної практики.

Результатом стильових пошуків сучасних композиторів у галузі баянно-акордеонного виконавства стало використання нових технічних прийомів, зокрема різних *glissando*, ритмізованих кластерів і сонористичних ефектів. Доволі часто композитори використовують токатний принцип викладу матеріалу. Ці модернізовані інструменти здатні відтворювати будь-які тембри і разом з тим підкреслювати колористичні можливості інструментів з новою ритмічною організацією музичного матеріалу. Завдяки таким можливостям вони органічно вписуються в сучасний контекст музичної культури.

Розглядаючи цю проблему в контексті формування виконавської майстерності виконавців на народних інструментах М. Давидов зазначає: «Виконавська майстерність включає два блоки елементів техніки володіння інструментом: 1) загальна психофізіологічна картина слухо-моторних дій (орієнтування, контактування з клавіатурою чи струнами, дотикові (тактильні) відчуття, форми рухів, координація); 2) комплекс

виражально-інтонаційних засобів (ритмо-рух, акцентування, штрихова техніка, динаміка процесу гри), які реалізуються у виконавському процесі [4, с. 43].

На цих інструментах виконавець може передати усі характерні для музичного мистецтва художньо-естетичні цінності, виконувати твори різної складності, різних жанрів і стилів. У такий спосіб, навчальні плани педагогічних коледжів значною мірою спрямовуються на пошуки сучасних та перспективних методик музичного навчання, спрямованих на організацію їх якісної інструментально-виконавської підготовки. Навчання на цих музичних інструментах передбачає, з одного боку, збереження й продовження українських національних традицій, а з іншого – збагачення цінностей інструментального виконавства, спрямованість на реалізацію творчого потенціалу особистості, визначення основних принципів і пріоритетів професійної діяльності.

Нагадаємо, що різним аспектам, які стосуються виконання у сфері баянно-акордеонового мистецтва, присвячені праці Е. Борисенка, В. Власова, М. Гафича, М. Давидова, В. Дорохіна, В. Князева, В. Салія, А Семешка, О. Спешилової та ін. Разом з тим досить актуальними залишаються питання створення сучасної методики викладання гри на цих музичних інструментах.

Аби досягти успіхів та майстерності у виконанні необхідно враховувати багато чинників, серед яких музиканти-педагоги виділяють: 1) розвинутий *музичний слух та відчуття ритму*, 2) *наявність* музично-слухових уявлень, 3) технічна досконалість, 4) *емоційність та артистизм*, 5) *комунікативність*. Урахування цих чинників у процесі інструментального навчання студентів педагогічних коледжів допомагає розвивати їх музично-творчі здібності.

Для формування музично-творчого потенціалу студентів педагогічних коледжів ефективно застосовувати інтерактивні методи навчання, такі як підбір на слух різних мелодій, спочатку навіть зовсім простих (наприклад, «Щедрик», «Ой, у лузі калина» та ін.), створення музичних імпровізацій на задану тему, а згодом і на власну мелодію. Взагалі гру на слух науковці в галузі музичної педагогіки розглядають у двох аспектах: *за першим* – це рухо-моторний акт, спрямований на реалізацію внутрішніх музичних уявлень; *за другим* – виконавський процес, націлений на вироблення практичних умінь гри на музичному інструменті. Гра на слух, як і будь-який творчий процес, поділяється на певні етапи, які характеризують її загальні закономірності, а саме: підготовчий

(формулювання та постановка задуму); пошук його головної ідеї на інтуїтивному, а потім і на свідомому рівнях; практична реалізація задуму.

Наступним етапом навчання стає формування умінь імпровізувати на задану тему. Безумовним виявляється факт, що кожного студента можна навчити імпровізувати, але рівень оволодіння цим умінням буде різним. Він залежить від його здібностей та індивідуальних особливостей. Але виконавська діяльність баяністів-акордеоністів свідчить про те, що використання імпровізації у процесі їх інструментально-виконавської підготовки призводить до розвитку творчих якостей, формування та вдосконалення умінь і навичок, активізації музичних здібностей, сприяючи розвитку художньо-образного мислення, фантазії, уяви, естетичного смаку, стимулюючи творчу самостійність та індивідуальне творче самовираження. У цьому випадку затребуваними виявляються музичне мислення, здатність оперувати інформацією, що споріднює мистецтво імпровізації з грою на слух.

Іншим напрямком такої роботи може бути створення творчих проєктів, в яких поєднується інтерпретація музичного твору з різними видами мистецтва (наприклад, з літературою [10; 11] або живописом, скульптурою тощо). При цьому важливо, щоб студент підготував невеличкий текст, в якому яскраво і образно був би представлений музичний твір, а твори інших видів мистецтва його доповнювали та емоційно підкріплювали. На цьому етапі роботи педагог не тільки надає студенту завдання, а й стає його наставником, допомагаючи знайти необхідний матеріал, виділити в ньому найголовніше, стимулювати студентів до самостійних відкриттів і творчого самовираження.

Важливою складовою розвивального середовища є психологічна підтримка викладачів, яка допомагає студентам розвивати впевненість у власних силах, долати страхи та бар'єри під час самовираження. Викладачі можуть пропонувати індивідуальні завдання, орієнтовані на розвиток творчого потенціалу, які враховують рівень підготовки і музичні інтереси кожного студента. Методи і прийоми розвитку музично-творчого потенціалу різноманітні: вони можуть включати як вправи на імпровізацію, так і творчі експерименти з жанрами і стилями. Наприклад, студентам можна запропонувати створити власну мелодію або варіацію на відомий музичний твір, що сприятиме не тільки

креативності, але й розвитку слуху, технічної майстерності та розуміння музичних структур.

Для поступового та оптимального розвитку музично-творчих здібностей важливо дотримуватися й такої педагогічної умови як створення розвивального середовища, спрямованого на стимулювання музично-творчих якостей майбутніх вчителів музики. Оточення, в якому навчаються та розвиваються студенти педагогічних коледжів, є важливим чинником стимулювання їх музично-творчої активності. Наприклад, бажано, щоб у навчальному закладі були спеціальні музичні класи або студії, обладнані сучасною технікою, що дозволяє студентам експериментувати з новими звуками, жанрами та стилями. Таке наповнення аудиторій стимулює їх до дослідження музичного мистецтва, надає можливість практикуватися у виконанні, імпровізації або композиторській діяльності. Розвивальне середовище також передбачає участь студентів у концертах, майстер-класах, конкурсах та фестивалях. Такі заходи мотивують їх до формування виконавських навичок і розширення репертуару аби виступити перед новою аудиторією.

Висновки. Підсумовуючи вищесказане можна стверджувати, що розвиток музично-творчого потенціалу студентів педагогічних коледжів є важливим завданням сучасної освіти. Музично-творча спрямованість навчання сприяє їх розвитку у особистісному і професійному напрямках. Особливого значення набуває колективна творча діяльність, яка навчає студентів співпраці, комунікації та підтримки в творчому процесі. Практична діяльність, зокрема участь у концертах, фестивалях, конкурсах, дозволяє студентам відчувати реальну творчу атмосферу і набути досвіду публічних виступів. Це не тільки сприяє зростанню їх впевненості у своїх силах, а й допомагає подолати страх перед аудиторією, що є важливим для майбутніх педагогів.

Для успішного розвитку музично-творчого потенціалу важливо створити сприятливі умови, які стимулюватимуть студентів до творчості. *По-перше*, це стосується психологічного клімату – студенти мають відчувати підтримку і мати свободу для самовираження без страху помилитися. *По-друге*, викладачі можуть використовувати інноваційні методи навчання, що спрямовані на вільне експериментування. Використання психолого-педагогічних підходів, які враховують необхідність розвитку

творчого потенціалу студентів та специфіку музичної творчості, дозволяє ефективно підвищувати їх професійну компетентність.

References

1. Andrushchenko V. (2016). *Akademichna mobilnist v ukrainskomu prostori vyshchoi shkoly: realii, vyklyky ta perspektyvy rozvytku* [Academic mobility in the Ukrainian space of higher education: realities, challenges and prospects for development]. *Vyshcha osvita Ukrainy*. No. 2. P. 5–11.
2. Bila I. M. (2019). *Psykhologo-pedahohichna model tekhnologii rozvytku tvorchoho myslennia. Aktualni problemy psykhologii*. [Psychological and pedagogical model of technology for the development of creative thinking]. *Actual problems of psychology*. Issue XII. Vol. 26. P. 34–45.
3. *Vikova ta pedahohichna psykhologiiia* (2007) [Age and pedagogical psychology] : posibnyk /O. V. Skrypchenko ta in. 2-he vyd. Kyiv : Karavela, 400 p.
4. Davydov M. (2004). *Teoretychni osnovy formuvannia vykonavskoi maisternosti baianista (akordeonista)* [Theoretical foundations of formation of performance skills of accordionist] : pidruchnyk [dlia vyshch. ta serednikh muz. navch. zakl.]. Kyiv : Muzychna Ukraina, 290 p.
5. Zaniuk S. S. (2002). *Psykhologiiia motyvatsii* [Psychology of motivation] : navch. posibnyk. Kyiv : Lybid, 304 p.
6. *Zdibnosti, tvorchist, obdarovanist: teoriia, metodyka, rezultaty doslidzhen* (2006) [Abilities, creativity, giftedness: theory, methodology, research results] / za red. V. O. Moliako, O. L. Muzyky. Zhytomyr : Vyd-vo Ruta, 2006. 320 p.
7. Molyako V.A. (2008). *Problemy psykhologii tvorchosti i rozrobka pidkhodiv do vyvchennia obdarovanosti* [Problems of the psychology of creativity and the development of approaches to the study of giftedness]. *Pytannia psykhologii*. Issue No. 5. P. 86–95
8. Oliynyk S. V. (2003). *Tvorchyi potentsial vchytelia muzyky yak pedahohichna problema* [Creative potential of a music teacher as a pedagogical problem]. *Visnyk of Zhytomyr ped. university*. No. 11. P. 78–80.
9. *Pedahohichna tvorchist i maisternist* [Pedagogical creativity and skill] (2000) : khrestomatia / [ukl. N.V. Huzii]. Kyiv: IZMN, 168 p.
10. Pet'ko L. (2024). *Multydystyplinarnyi pidkhid do vyvchennia avstro-nimetskoho narodnoho tantsiu «Ländler» u formuvanni inshomovnoho profesiino oriientovanoho osvitnoho prostoru* [Multidisciplinary approach to studying the Austrian-German folk dance “Ländler” in the formation of professionally oriented foreign language educational space]. *Naukovi zapysky kafedry pedahohiky Kharkivskoho natsionalnoho un-tu imeni V.N. Karazina*. No. 54, P. 41–59.
11. Pet'ko L.V. (2016). *Formuvannya profesiyno orientovanogo inshomovnoho navchalnogo seredovishcha v umovah universitetu dlya studentiv spetsialnosti «Muzichne mistetstvo» (na prikladi virsha Meri Hovitt «Pavuk i Muha»)* [Formation of professionally oriented foreign language teaching environment in the terms of university for students of Music Art specialty (on illustration of a poem «The Spider and the Fly» by Mary Howitt)]. *Naukovi*

zapiski Berdyanskogo derzhavnogo pedagogichnogo universitetu. Pedagogichni nauki: zb. nauk. pr. Issue 1. Berdyansk : FO-P Tkachuk O.V., P. 184–190.

12. Rybalka V. V. (1996). *Psykhologhiia rozvytku tvorchoi osobystosti* [Psychology of creative personality development]. Kyiv: APN of Ukraine, IPPPO, 236 p.

13. Sysoieva S. O. (1997). *Teoretychni i metodychni osnovy pidhotovky vchytelia do formuvannia tvorchoi osobystosti uchnia* [Theoretical and methodical foundations of teacher preparation for the formation of the student's creative personality]: avtoref. ... dys. d-ra ped. nauk. Kyiv, 48 p.

14. Tverdokhlib N. V. (2018). *Rozvytok kreatyvnosti maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva v pedahohichnykh koledzhakh* [Development of creativity of future music teachers in pedagogical colleges] : avtoref. dys. kand. ped. nauk. Vinnytsia, 2018. 22 p.

15. Hua Wei. (2016). *Formuvannia tvorchoho potentsialu maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva u fakhovii pidhotovtsi* [Formation of creative potential of future music teachers in professional training]. *Scientific Bulletin of the South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushinsky*. No. 4(111). Seriiia : Pedahohika. No. 4 (111). P. 142–147.

16. Shcholokova O. P. (2007). *Problema rozvytku tvorchoi indyvidualnosti studentiv v umovakh kulturolohichnoi pidhotovky* [The problem of the development of creative individuality of students in the conditions of cultural training]. *Naukovi zapysky Ternopilskoho nats. ped. un-tu im. V. Hnatiuka*. Seriiia: Pedahohika. 2007. No. 10. P. 65–69.

17. Shcholokova O. P. (2015). *Khudozhno-mentalnyi dosvid v strukturi fakhovykh kompetentsii vchytelia mystetskykh dystsyplin* [Artistic and mental experience in the structure of professional competences of the teacher of art disciplines]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho ped. un-tu imeni M.P. Drahomanova*. Teoriiia i metodyka mystetskoii osvity. Vol. 22(27). P. 3–8.

18. Kanishevska L., Matviienko O., Pankiv L., Pet'ko L., Stepanova L., Ragozina V., Soichuk R. Innovations in arts and cultural education: entrepreneurial aspect. *Journal of Entrepreneurship Education*. 2020. No. 23(1).

URI: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/27431>

19. Oxford English Dictionary (1989). 2nd ed. ; edited by John Simpson and Edmund Weiner, Clarendon Press.

Translation of the Title, Abstract and References to the Author's Language

УДК 377.8.015.31-057.87.781.1.781. 1 (477.82)

П'явка Катерина. Психолого-педагогічні засади розвитку музично-творчого потенціалу студентів педагогічних коледжів.

Стаття присвячена дослідженню психолого-педагогічних основ розвитку музично-творчого потенціалу студентів педагогічних коледжів. Розглянуто основні компоненти творчого потенціалу, включаючи музичні здібності, креативність, емоційну чутливість та здатність до самовираження. Акцентовано увагу на необхідності розвитку

у майбутніх педагогів здатності до художнього мислення, інтерпретації музичних творів та їхнього осмисленого виконання, що є важливим у формуванні високо кваліфікованих вчителів музичного мистецтва. У цьому контексті визначено поняття «музично-творчий потенціал» в якості комплексного феномена, що включає не тільки технічні навички гри на музичних інструментах, а й уміння сприймати музичні твори, уявляти їх образність і на цій основі створювати власну виконавську концепцію. *Зазначено*, що така спрямованість на професійну діяльність вимагає особливого підходу у процесі навчання для розвитку різних напрямків музично-творчого потенціалу студентів.

У цьому контексті *розкрито* значення психологічних і педагогічних умов для успішного формування музично-творчого потенціалу студентів у процесі фахової підготовки. *Визначено* ключові методи й прийоми, які сприяють виявленню і розвитку музично-творчого потенціалу студентів у процесі навчання гри на народних інструментах, як-от: інтерактивні методи навчання, використання сучасних технологій, створення творчої атмосфери на заняттях. *Підкреслено* важливість урахування індивідуальних особливостей, що допомагає розпізнавати творчі якості кожного студента та сприяти їх виявленню у виконавській діяльності. Окремо *розглянуто* роль мотивації та самооцінки у розвитку творчого потенціалу, а також вплив педагога як фасилітатора студентів у напрямку розвитку власних музичних здібностей.

Ключові слова: педагогічні коледжі, креативність, музично-творчий потенціал, гра на слух, музична імпровізація педагогічні умови, освітнє середовище, національне виховання.

Література

1. Андрущенко В. Академічна мобільність в українському просторі вищої школи: реалії, виклики та перспективи розвитку. *Вища освіта України*. 2016. № 2. С. 5–11.
2. Біла І. М. Психолого-педагогічна модель технології розвитку творчого мислення. *Актуальні проблеми психології*. 2019. Т. XII. Вип. 26. С. 34–45.
3. Вікова та педагогічна психологія навч. посібник /О. В. Скрипченко та ін. 2-ге вид. Київ : Каравела, 2007. 400 с.
4. Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста (акордеоніста): підручник [для вищ. та середніх муз. навч. закл.]. Київ : Музична Україна, 2004. 290 с.
5. Занюк С. С. Психологія мотивації : навч. посібник. Київ : Либідь, 2002. 304 с.
6. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень / за ред. В. О. Моляко, О. Л. Музики. Житомир : Вид-во Рута, 2006. 320 с.
7. Моляко В. А. Проблеми психології творчості і розробка підходів до вивчення обдарованості. *Питання психології*. 2008. № 5. С. 86–95.
8. Олійник С. В. Творчий потенціал вчителя музики як педагогічна проблема. *Вісник Житомирського пед. ун-ту*. 2003. Вип. № 11. С. 78–80.

9. Педагогічна творчість і майстерність : хрестоматія. [укл. Н.В. Гузій]. Київ : ІЗМН, 2000. 168 с.

10. Петько Л. В. Мультидисциплінарний підхід до вивчення австро-німецького народного танцю «Лендлер» у формуванні іншомовного професійно орієнтованого освітнього простору. *Наукові записки кафедри педагогіки Харківського національного ун-ту імені В.Н. Каразіна*. 2024. № 54. С. 41–59. DOI: <https://doi.org/10.26565/2074-8167-2024-54-04>

11. Петько Л. В. Формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в умовах університету для студентів спеціальності «Музичне мистецтво» (на прикладі вірша Мері Ховітт «Павук і Муха»). *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки: зб. наук. пр. Вип. 1*. Бердянськ : ФО-П Ткачук О.В., 2016. С. 184–190. URI: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/10075>

12. Рибалка В. В. Психологія розвитку творчої особистості. Київ : АПН України ІПППО, 1996. 236 с.

13. Сисоєва С. О. Теоретичні і методичні основи підготовки вчителя до формування творчої особистості учня : автореф. ... дис. д-ра пед. наук. Київ, 1997. 48 с.

14. Твердохліб Н. В. Розвиток креативності майбутніх учителів музичного мистецтва в педагогічних коледжах: автореф. дис. канд. пед. наук. Вінниця, 2018. 22 с.

15. Хуа Вей. (2016) Формування творчого потенціалу майбутніх учителів музичного мистецтва у фаховій підготовці. *Науковий вісник Південноукраїнського нац. пед. ун-ту ім. К. Д. Ушинського*. Серія : Педагогіка. 2016. Вип. № 4 (111). С. 142–147.

16. Щолокова О. П. Проблема розвитку творчої індивідуальності студентів в умовах культурологічної підготовки. *Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка*. Серія: Педагогіка. 2007. № 10. С. 65-69.

17. Щолокова О. П. Художньо-ментальний досвід в структурі фахових компетенцій вчителя мистецьких дисциплін. *Науковий часопис Національного пед. ун-ту імені М.П. Драгоманова. Теорія і методика мистецької освіти*. 2015. Вип. 22(27). С. 3–8.

18. Kanishevska L., Matviienko O., Pankiv L., Pet'ko L., Stepanova L., Ragozina V., Soichuk R. (2020). Innovations in arts and cultural education: entrepreneurial aspect. *Journal of Entrepreneurship Education*, 23(1). URI: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/27431>

19. Oxford English Dictionary. 2nd ed. ; edited by John Simpson and Edmund Weiner. Clarendon Press, 1989.